

МИШЕЛ МОРГАН
МЕРИЛИН
МОНРО

поверително и лично

enthusiast

Copyright © Michelle Morgan, 2012
This edition is first published by Robinson, an imprint of Constable &
Robinson Ltd., 2012

Мишел Морган
Мерилин Монро. Поверително и лично

© Ралица Кариева, превод, 2012, 2022
© Яна Аргиропулос, дизайн на корицата, 2022
© Michael Ochs Archives / Getty Images, снимка на корицата, 2022
© Enthusiast – запазена марка на „Алто комюникейшънс енд
пъблишинг“ ООД, 2012, 2022

ISBN 978-954-2958-99-4

МИШЕЛ МОРГАН
МЕРИЛИН
МОНРО

поверително и лично

*Превод
Ралица Кариева*

enthusiast

София, 2022

ПРЕДГОВОР

Страхотна почитателка съм на Мерилин Монро, откакто я „открих“ по време на една ваканция като тийнейджър през 1985 година. Привлякоха ме красотата ѝ – външна и вътрешна – и фактът, че независимо от ранните ѝ години на несигурност тя успява да се превърне в най-прочутата кинозвезда на света. Било е невероятно постижение и нейните решимост и сила ме вдъхновиха.

През годините прочетох редица книги за Мерилин; много добри, някои не чак толкова, а няколко откровено ужасни. Толкова се уморих да чета за скандали, клюки и измислени дрънканици, че реших сама да напиша биография; завърших я през 2007 година – „Мерилин Монро. Поверително и лично“.

Отне ми четири години да направя необходимите проучвания и да напиша книгата и затова изключително много се гордеех с нея – и все още се гордея. Като по чудо, след като я написах, други хора в живота на Мерилин разбраха, че не съм автор, който търси скандали, и започнаха сами да се обръщат към мен и да споделят разкази, които за пореден път доказват, че Мерилин не е била в непрестанна депресия, нито пък е била глупава блондинка с трагичен живот. Информацията, с която се сдобих през последните четири години, е включена в настоящото ново издание и съм убедена, че тя представя най-достоверната история на Мерилин, писана досега. Надявам се читателите да се съгласят с мен.

Мишел Морган

Michelle@MichelleMorgan.co.uk

ПЪРВА ГЛАВА

Червенокосата дама

Детството на майката на Мерилин Монро – Гладис Пърл Монро – не било щастливо. Родила се на 27 май 1902 година в семейството на Дела и Отис Монро и заедно с брат си Марион прекарала първите няколко години от живота си в непрекъснатото местене. Когато била на седем години, баща ѝ починал, затворен в Калифорнийската щатска болница за психично болни, и макар по-късно да станало ясно, че причината за смъртта е сифилис на нервната система, роднините му били убедени, че е бил луд, и поставили началото на страх, който продължил да се предава през поколенията и да преследва цялото семейство.

През 1910 година Гладис живеела с майка си, брат си и десетима други наематели на Ийст Тент Стрийт №1114 в Лос Анджелис, а през 1912 година Дела вече била омъжена за Лайл Артър Грейвс – стрелочник, по-рано работил с Отис. Бракът се оказал кратък и двамата се развели през януари 1914 година; Лайл се преместил в Охайо, където се оженил повторно. Дела също се оглеждала за нови приключения и през 1916 година изпратила сина си Марион да живее при братовчедка в Сан Диего, а самата тя се преместила с Гладис в един пансион на Уестминстър Авеню №26 във Венис, Лос Анджелис.

Скоро след това Дела се запознала с Чарлз Грейнджър – вдовец, работил в петролната индустрия – и го харесала. От април 1915 година той работил в Рангун и се върнал в Съединените щати на 19 юли 1916 година – само няколко месеца преди да се запознае с четирийсетгодишната Дела. Тя искала да живее с него в дома му на „Каръл Канал Корт“ №1410, но неодобрението на Гладис и нежеланието на Грейнджър да се

грижи за прекалено зле настроеното отроче спънали нещата и Дела започнала да се чуди как да се отърве от четиринайсетгодишната си дъщеря. Не ѝ се наложило да се чуди дълго, понеже на хоризонта се появил Джаспър Нютън Бейкър, който, макар да бил дванайсет години по-възрастен, ухажвал Гладис и не след дълго тя забременяла. Това, разбира се, мигом дало на Дела повод да се отърве от девойката; настояла двамата да се оженят – на 17 май 1917 година, и дори се заклела, че Гладис е на осемнайсет, при условие че ѝ предстоял едва петнайсетият рожден ден.

Така Дела вече можела да се нанесе при Грейнджър с Гладис. Новият ѝ съпруг живеел на Туенти-фърст Стрийт №1595, а работел като управител на хотел на Саут Спринг Стрийт №219. Осем месеца след сватбата Гладис родила на Бейкър син, когото кръстили Робърт Джаспър (Джаки или Кърмит), а няколко години по-късно и дъщеря на име Бернис Гладис. Бракът им не бил щастлив и през 1920 година и Бейкър, и Гладис били вече разорени и живеели на Пето Авеню №343 с осемнайсетгодишния брат на Бейкър Ардри – концесионер на увеселителен парк.

Джаспър смятал, че Гладис не става за майка, още повече, че синът им Робърт веднъж почти си изкарал окото, защото тя била оставила парче строшено стъкло в боклука. Друг път, докато двамата спорели отпред в колата, Робърт успял да си отвори задната врата и изпаднал от седалката, при което сериозно си наранил бедрото. Не би било справедливо да се вини Гладис за проблемите с Робърт, но Джаспър не пропускал да припомни тези случки: „Майка ти беше красива жена – разказвал той на Бернис, – но беше и твърде млада и не знаеше как да се грижи за деца.“

Знае се също, че Бейкър е биел жена си, а при един случай, докато били на гости при роднини в Кентъки, се засегнал, задето тя прекарва прекалено дълго време с един от братята му, и я налагал с въже по гърба, докато прокървила. Ужасена от съпруга си, през 1921 година Гладис най-сетне подала молба за развод и по време на делото (на което твърдяла, че са се оженили една година по-рано, за да прикрие факта, че е била

бременна) разкрила, че Бейкър я обиждал, удрял и ритал и ѝ причинявал „изключително психическо страдание, тревога и унижение, както и сериозни телесни повреди и болка“. Разводът станал официален през май 1922 година, но с това драмата не приключила, тъй като един съдбовен уикенд Бейкър решил, че не желае децата му повече да са при Гладис, взел ги тайно и ги измъкнал от Калифорния, за да заживеят нов живот при майка му в Кентъки.

Съвсем разбираемо Гладис била напълно съкрушена от случилото се и похарчила всичките си спестявания в опити да си върне децата. Отишла в Кентъки да моли сестрата на Бейкър за помощ. Вместо това обаче установила, че ѝ е забранено да посещава дъщеря си и не може да вземе сина си, който бил приет в болница, за да се опитат да оправят продължаващите проблеми с крака.

Докато чакала Робърт да излезе от болницата, Гладис си намерила временна работа в дома на Хари и Лина Коен, които живеели на Алта Авеню №2331 в Луисвил. Работела като икономка и се грижела за дъщерите на семейство Коен Дороти и Норма Джийн. Семейството било свикнало с присъствието на персонал в дома си: според данни от преброяването през 1920 година осемнайсетгодишната Ефи Нютън е работела като прислужница за тях, а през 1930 година вече имали и шофьор. Ето защо пристигането на Гладис в дома на Коен не предизвикало никакво вълнение, а присъствието и заминаването ѝ останали почти незабелязани. По-късно се появяват слухове, че Гладис предизвикала доста „неприятности“ в дома на Коен, но всъщност тя била толкова невзрачна, че семейството осъзнало, че тя е майката на Мерилин Монро, едва след много години – дълго след смъртта и на Хари, и на съпругата му Лина.

Бони, дъщерята на Норма Джийн Коен, потвърждава това през 2009 година: „Нямаше нито писма, нито приказки и знаем, че баба ми, Лина Коен, не е имала никаква представа, че майката на Мерилин Монро е работила за нея. Познавах баба си повече от трийсет години и съм сигурна, че е така. Да не говорим, че това щеше да е интересна семейна история – никога не се е споменавало; ако знаехме, със сигурност нямаше да го пропуснем.“

След кратката си работа за семейство Коен Гладис осъзна, че няма шанс да си върне децата. Бейкър се бил оженил отново и семейството изглеждало улегнало, тъй че тя с нежелание приела факта, че ги е загубила. Посетила семейството, за да се сбогува, след което изчезнала от живота им.

Върнала се в Лос Анджелис и си намерила работа при „Консолидейтид Фърм Индъстрис“, където се сприятелила с колежка на име Грейс Маккий. Двете прекарвали доста време заедно, ходели на танци, забавлявали се и дори си създали известна репутация сред мъжката част от работниците в „Консолидейтид“.

Докато живеела на Хайпириън Авеню №1211, Гладис шокирала всички, когато на 11 октомври 1924 година изненадващо се омъжила за Мартин Едуард Мортенсен – двацет и седем годишен разведен мъж, който работел като инкасатор за „Лос Анджелис Гас енд Илектрик Къмпани“. Той бил влюбен в новата си съпруга, но взаимност нямало; тя се оплакала на приятели, че е „тъп“, и не след дълго хлътнала по Чарлз Стенли Гифорд – двацет и пет годишен и разведен, един от шефовете на „Консолидейтид“.

„Гифорд беше много приятен мъж“ – спомня си един от приятелите му; друг пък го описва като „добре облечен и винаги с хубава кола“. Имал си обаче и тъмна страна, позната на първата му съпруга Лилиан и описана в молбата за развод, подадена от нея скоро след раздялата им през 1923 година: Гифорд „упражнявал непрекъснат тормоз и заплахи, целящи да измъчват, дразнят и нараняват ищцата“. Това е само върхът на айсберга. Лилиан твърди, че е преживявала и физически наранявания, и обвинения, че му изневерява, още повече, че била убедена, че той има връзки с жени в работата си, а също така и взема наркотици. Нещата достигнали върхната си точка през юни 1923 година, когато Гифорд я нагрубил и ударил толкова силно по бузата, че тя „паднала и се ударила в крака на леглото“, в резултат на което получила силни натъртвания. В документите по развода се твърди също така, че под бузата ѝ се е образувал съсирек и се е наложила спешна медицинска помощ за отстраняването му.

Никога няма да разберем дали всичко, казано от Лилиан, е истина, но няма съмнение, че бракът им е бил доста бурен и по времето, когато разводът е вече финализиран и Гладис Бейкър се появява в живота му, Гифорд се наслаждавал на новопостигнатата си свобода и не планирал да се задомява. За нещастие Гладис била убедена, че може да го накара да си промени мнението и на 26 май 1925 година напуснала Мартин Едуард Мортенсен. През есента на 1925 година забременява. Твърди се, че има няколко мъже, които биха могли да бъдат баща на детето, включително и двайсет и осем годишният ѝ колега на име Реймънд Гътри. Приятелите в студиото твърдят, че Гладис е излизала със синеокия кестеняв Гътри няколко месеца през същата година и е напълно възможно той да е бащата. Отгледан от малък от леля си и чичо си, Гътри също бил наскоро разведен и със сигурност е можел да има връзка с Гладис, макар че цялата налична информация сочи, че Гладис никога не го е смятала за баща на детето си.

Официалната версия е, че бащата е неизвестен, но има основания да се смята, че е Гифорд, и е почти сигурно, че и самата Гладис е била на това мнение. Например от семейни писма и спомени става ясно, че и Гладис, и Норма Джийн няколко пъти са го посочвали като бащата, а през август 1961 година в списание „Кавалие“ излиза статия, в която се казва: „Бащата [на Мерилин] е жив и здрав и живее в Южна Калифорния. Някога е имал общо с филмовата индустрия, но вече не.“ Това без съмнение е препратка към Гифорд, тъй като по това време той живеел на юг от Лос Анджелис и ръководел мандра.

Гладис съобщила на Гифорд новината за бременността по време на новогодишно парти в семейния дом, най-вероятно този на баща му, дърводелеца Фредерик Гифорд, който живеел на Венис Булевард №12024. По-късно, когато бременността вече личала, това станало повод за вълнения в семейство Гифорд; преди всичко за сестрата на Гифорд Етел, която не спирала да му нарежда и да го пита как възнамерява да подходи към ситуацията. Спорът достигнал кулминацията си, когато Етел заявила на брат си: „Виж какво, или се

ожени за жената, или направи нещо.“ Според роднини Гладис повече не дошла в дома им.

Избягвана от семейство Гифорд, Гладис се опитала да предизвика съчувствие у майка си, която по това време вече живеела сама на Ийст Роуд Айлънд Авеню №418, а Чарлз Грейнджър работел отвъд граница. Дела изразила отвращението си от факта, че дъщеря ѝ отново носи незаконно дете, след което отплавала за Югоизточна Азия на 20 март 1926 година, за да посети съпруга си.

Гладис родила на 1 юни 1926 година и до последно се надявала, че Гифорд ще дойде с нея в болницата. За нейно огромно разочарование обаче той умишлено се държал настрана и отказал да има нещо общо с нея или с бебето. Може би Гладис нямало да изживее такъв шок, ако е знаела, че през 1922 година, когато съпругата му Лириан родила сина им Чарлз Стенли-младши, Гифорд я закарал в болница „Ломашир“, извинил се набързо и излязъл от сградата. Наясно, че Гифорд няма да играе роля в отглеждането на детето, Гладис с нежелание решила да продължи напред. Кръстила детето на момиченцето, за което се е грижила в Кентъки, и за благоприличие му дала и името на бившия си съпруг, като така то станало Норма Джийн Мортенсон (в акта за раждане променя Мортенсен на Мортенсон). Скоро след това си променила решението и заявила, че и двете с дъщеря ѝ ще са известни с името на първия ѝ съпруг Бейкър.

Малко след раждането на момиченцето, може би подтикван от любопитство или от чувство на вина заради начина, по който се е отнесъл с нея, Гифорд помолил Гладис да види детето. Молбите му обаче останали нечути и тя отказала да има нещо общо с него. „Според него майката се бе отнесла спрямо него несправедливо – спомня си изповедникът на Гифорд д-р Лайдън. – Беше го отхвърлила, без да му позволи да види детето.“

След болницата Гладис занесла Норма Джийн в апартамента си на Уилшир булевард №5454, но само няколко дни по-късно отишла до Ийст Роуд Айлънд Авеню и оставила детето си на номер 459 – в дома на семейство Болендър.

Айда и Уейн Болендър живеели срещу майка ѝ Дела на парцел от два акра в Хоторн – земеделски район с преобладаващо пустеещи земи, мандри и ферми. Уейн, който дълги години работел като пощальон, и съпругата му били кандидствали за приемни родители малко преди Депресията и в последвалите трийсет и пет години продължили да държат вратата на дома си отворена за всяко дете в нужда.

Противно на преобладаващото вярване, Гладис не изоставила веднага детето си при семейство Болендър; вместо това се преместила у тях и оставяла Норма Джийн на грижите им, докато ходела на работа в Холивуд. „Госпожа Бейкър живееше при мен – споделя по-късно с Кавалие Айда. – Оставаше в Холивуд, когато работеше нощем, режеше негативи, а когато работеше денем, спеше у дома.“

Все пак дългото пътуване и отговорностите на самотна майка скоро дотежали на Гладис и тя в крайна сметка взела решение да се върне към стария си живот.

Оставила бебето и се нанесла при своята приятелка и колежка Грейс Маккий, с която делели жилище в „Рейфилд Апартмънтс“ на „Бимини Плейс“ №237. Преместването от спокойния дом на Болендър в тази колоритна сграда с апартаменти сигурно е било вълнуващо за Гладис. Въпреки че сега отново живеела като неомъжена девойка, тя не се отказала от дъщеря си и неизменно плащала на семейството двацет и петте долара месечно за грижите за нея. Освен това често оставала за уикенда, участвала в живота на семейството, а по-късно през преброяването през 1930 година се регистрирала като „наемател“ в дома на семейство Болендър. Норма Джийн „винаги се радваше на внимание и беше облечена добре – споделя госпожа Болендър. – Майка ѝ редовно плащаше за престоя ѝ.“

На 15 август 1926 година Дела отплавала от Хонконг и пристигнала в Сан Франциско на 8 септември. При завръщането си на Ййст Роуд Айлънд Авеню се запознала с внучката си, макар че между нея и детето така и не се създаде дълбока връзка предвид, че тя гледала на момиченцето по-скоро като на грях, отколкото като на Божи дар. Болна от малария и чес-

то бълнуваща, само няколко месеца по-късно тя дала ясно да се разбере какви са чувствата ѝ, когато я хванали в опит да задуши детето с възглавница. Достъпът ѝ до дома на семейство Болендър веднага бил прекратен, но тя въпреки това се опитала да се докопа до Норма Джийн, както си спомня Айда Болендър по-късно: „Един ден дойде без никаква причина. Просто строши стъклото на входната ни врата и ако не се лъжа, извикахме полиция.“

За Дела тази последователност от събития била началото на края и тя скоро се озовала в психиатричната болница на Норуок със симптоми на маниакална депресия. Така и не излязла от болницата и след смъртта ѝ името на Дела Монро Грейнджър било добавено към списъка на страдащите от психически заболявания, който бил започнат със смъртта на съпруга ѝ.

След тревогите от последните години семейство Болендър направили всичко възможно да върнат живота на приемните си деца – Норма Джийн и момченце на име Лестър – към нормалното. Роден на 23 август 1926 година, докато родителите му Пърл и Карл Флугъл живеели на палатка, Лестър дошъл при семейство Болендър, след като Пърл и Карл решили, че са прекалено млади, за да се грижат за него. Оженили се само седмица преди да се роди синът им, след което го дали на Айда Болендър и се върнали в родния си щат Вашингтон, където по-късно им се родили още четирима синове – Милтън, Джералд, Робърт и Уилям. Първия си син обаче държали в тайна от семейството и едва след смъртта на Пърл през 1988 година другите деца открили писмо от 1927 година от госпожа Болендър, в което тя описва живота на Лестър в Калифорния. Вече възрастният Лестър поел на път да се срещне с отдавна загубеното си семейство, но за съжаление дори на този етап един от братята отказал да повярва, че имат роднинска връзка, и очевидно така и не приел Лестър за част от семейството.

Още през 1926 година, докато Лестър и Норма Джийн били бебета, ги нарекли „близнаците“ и ги отгледали като брат и сестра. „Много се забавляват заедно – пише госпожа Болендър. – Хората ги вземат за близнаци. Обличам ги еднакво, понякога наистина много си приличат...“

В крайна сметка семейство Болендър решават официално да осиновят Лестър и попитали Гладис дали може да осиновят и Норма Джийн. Загубила вече две деца, Гладис била ужасена от плановете на Болендър и отказала на мига. Те обаче не били единствените заинтересовани от детето, тъй като според няколко очевидци Чарлз Стенли Гифорд също имал планове да я отгледа. По това време вече живеел сам на Норт Алта Виста булевард №832 и разбрал, че Норма Джийн живее при приемно семейство. Свързал се с Гладис, за да я информира, че възнамерява сам да отгледа момиченцето, но в отговор получил само и единствено ругатни от бившата си любовница, която изпитвала безкрайна ненавист към него след преживяната трудна бременност.

Как точно Гифорд си е представял сам да отгледа детето, не е ясно. Не е вписан като баща в акта за раждане, а документите от развода с първата му съпруга Лилиан сочат, че той се е държал зле и дистанцирано с другите си деца и често им се подигравал.

А и дори характерът му да не бил проблемен, Гладис в никакъв случай нямало да позволи на мъжа, когото твърдяла, че ненавижда, да отгледа детето ѝ. Вместо това продължила да посещава дъщеря си през уикендите, макар че колкото повече растяла, толкова повече Норма Джийн се чувствала объркана от тези неочаквани появи. Един ден, когато нарекла Айда Блендър „мама“, веднага я поставили на мястото ѝ. „Жената с червената коса е майка ти“ – обяснила Айда, макар че с това далеч не сложила край на объркването. „Но [Уейн] ми е татко“ – възкликнала Норма Джийн. „Не“ – отвърнала Айда. След този случай детето не смеело никого да нарече мама или татко, тъй като дори Гладис не я наричала своя дъщеря. Що се отнасяло до баща ѝ, Гладис казвала на Норма Джийн, че баща ѝ загинал в автомобилна катастрофа малко преди тя да се роди или малко след това – версията се различавала в зависимост от моментното настроение на Гладис. Историята била жестока, но имало и зрънце истина, тъй като през 1929 година разбрала, че мъжът, когото е посочила като баща на Норма Джийн – Мартин Едуард Мортенсен, – е загинал при автомо-

билна катастрофа. Гладис не знаела, но всъщност по-късно станало ясно, че загиналият е съвсем друг човек, а бившият ѝ съпруг е жив и здрав и живее в Калифорния. Самият Мортенсен от своя страна подсилил объркването, като години по-късно заявил пред приятели, че е истинският баща на Норма Джийн, само че това е много малко вероятно и със сигурност далеч от убеждението на Мерилин или майка ѝ.

През равни периоди детето пътувало до дома на майка си в Холивуд и се взирало мълчаливо в снимка на Чарлз Стенли Гифорд, закачена на стената, независимо от твърденията на Гладис, че го ненавижда. Гифорд приличал изумително много на Кларк Гейбъл и от този момент нататък Норма Джийн започнала да гледа на актьора като на свой втори баща. За съжаление взирането в снимката било единственото приятно нещо от посещенията при майка ѝ, която била толкова строга, че често се карала на Норма Джийн, заедно отгръща страниците на някоя книга „прекалено шумно“. В резултат на това детето прекарвало повечето време, скрито в гардероба, докато чакало да го приберат обратно в дома на семейство Болендър.

През това време Гифорд живеел само на няколко мили разстояние на Чизапийк Авеню №3014 в къща, на която бил съсобственик заедно с Реймънд Гътри, лабораторния техник, с когото Гладис излизала през 1925 година. Как точно се е стигнало дотам двамата мъже да купят къща заедно, е мистерия и можем само да си представим интересните разговори, състояли се между онези четири стени. Двамата живели в къщата няколко години, след което Гътри продължил напред, а Гифорд останал там през цялото детство на Норма Джийн и дори по време на първия ѝ брак. Не е известно дали изобщо се е опитал отново да се докопа до дъщеря си и ако е така, то Гладис си е премълчала и не го е обсъждала с Норма Джийн.

Много се изговори за възпитанието, осигурено от семейство Болендър – появили се най-различни истории, забъркани от филмовото студио и самата Мерилин, за да представят живота ѝ малко като на Пепеляшка. Тези истории може да са спечелили на звездата много съчувствие от страна на публи-

ката, но според приемната ѝ сестра Нанси Болендър късали сърцето на родителите ѝ: „Мама и татко все се тормозеха заради нещата, които се пишеха за детството на Мерилин Монро – че е отгледана в бедни семейства и никой не я е обичал и не се е грижел за нея.“ По-късно Айда Болендър се разстройва неимоверно от погрешния начин, по който е представен животът на Норма Джийн, и пред репортери заявява: „Отнасяхме се с нея като със собствено дете, защото я обичахме.“

За съжаление тази обич не ги предпазва от непрестанните слухове, които се разнасят оттогава нататък, и макар ранните години на Норма Джийн да не са най-хубавите възможни, животът ѝ със семейство Болендър не е бил изпълнен с лишения или немотия.

„Чувствахме се в безопасност, имахме удобства – спомня си Нанси – и с кого да си играем. [Семейство Болендър] наистина се грижеха за нас, закриляха ни и ни обичаха с цялото си сърце.“

Истина е, че семейството е съблюдавало строги ценности и религиозни вярвания и със сигурност децата не са имали излишно свободно време. „Ръце без работа идват от дявола“ – често казвал Лестър Болендър на доведените си братя и сестри. Айда може да е била много строга и подредена и никога да не се смеела, но затова си имало причини.

При прекарана в детството скарлатина тя оглушала с едното ухо, а по-късно се наложило да използва слухов апарат и да се научи да чете по устни, за да общува с приятелите и семейството си. Животът на Айда не бил лесен, а и отглеждането на няколко деца през двайсетте години никак не било забавно, но майка ѝ живеела в съседство и често ѝ помагала. Дрехите на децата винаги шиела самата Айда, а повечето храна отглеждали сами: разполагали с голямо количество ябълки, домати, царевича, дини и зелен фасул, а единствените продукти, които се налагало да купуват от магазина, били брашно, масло, захар и кафе.

В тези случаи семейството се напъхвало във форда, модел Т, на Уейн Болендър и всички заедно отивали в града, където Айда пазарувала, а децата чакали с Уейн в колата, играели на гатанки, пели песни и си разказвали приказки.

Понякога Норма Джийн с удоволствие седяла в скута на приемния си баща и се преструвала, че кара колата. Уейн обичал малката Норма Джийн като свое дете, била негова любимка, а тя прекарвала много време с него, седяла на столче, докато се бръснел, и задавала въпроси от типа: „Кой е Господ?“, „Къде живее?“ и „Колко хора живеят на света?“.

Норма Джийн била щастлива със семейство Болендър и често прекарвала дни наред на близкия плаж на Редондо или се катерела по ябълковото дърво пред прозореца на стаята си, следвана от Лестър. Двамата закачали одеяла на клоните, за да си построят форт, а долу на двора щъкали пилета, зайци и кози.

Норма Джийн била също и горда собственичка на кученце на име Типи и се занимавала часове наред с него. Освен това по цял следобед си играела с Нанси на дама на тротоара. На ходенето на кино не се гледало с добро око (макар Мерилин по-късно да твърди, че един-два пъти се е промъквала в киното). На Норма Джийн било позволено да слуша радио – любимите ѝ предавания били „Зеленият стършел“ и „Самотният рейнджър“. „Ужасно много се вълнувах – разказва тя за слушането на „Самотният рейнджър“. – Не заради конете, гонителите и пушките, ами заради драмата. От опитите да си представя как се чувства всеки един от тях в дадена ситуация.“

Що се отнася до изкуството – в дома винаги се чувала музика, тъй като Айда обожавала да слуша симфонии по радиото, а семейството често пеело след църква. Норма Джийн дори се научила да свири на пианото, което седяло гордо в дома на Болендър, и съхранила тази страст през целия си живот – винаги имала пиано в дома си.

Религиозните ярвания на семейство Болендър също се предали на детето и според Нанси Болендър Норма Джийн е знаела за Бог и за това, че на него може винаги да се разчита и той е над всички неща, с които човек може да се сблъска в живота. Именно тази страна на живота ѝ със семейство Болендър с годините беше раздухана до неузнаваемост; появили се истории за това как семейството било тъй вгълбено във вярата си, че нямало време за децата и неспирно критикувало Норма Джийн, задето вършела грехове. Само че Нанси със

сигурност не помни родителите си такива: „Никога не съм ги чувала да критикуват някого или да говорят лоши неща по нечий адрес. Приемаха хората такива, каквито са и ги обичаха безусловно.“

На 14 септември 1931 година Норма Джийн и Лестър тръгнаха на училище. Сестра им Нанси си спомня как гледала „близнаците“ да припкат към училището на Уошингтън Стрийт, следвани от Типи – любимото куче на Норма Джийн. Децата продължили да посещават това училище до земетресението в Лос Анджелис на 10 март 1933 година, след което ги преместили в училището на Фифт Стрийт (днес училище „Рамона“). Години по-късно учителката по музика Ивлин Готръп си припомня Норма Джийн като плахо дете, което обаче се разбирало добре със съучениците си.

Това, че била плаха, далеч не попречило на Норма Джийн да осъзнае, че измислиците са добър начин да спечели съчувствие и внимание. Започнала да разказва на учителката си за семейство Болендър и веднъж дори стигнала дотам, че съчинила история за това как е видяла приемните ѝ родители да залепват Нанси за печката. В по-късни години – в дневниците си – признава, че го е направила само за да привлече вниманието на доверчивата учителка и че описаната случка никога не се е състояла.

Норма Джийн обичала да пее в училище и уменията ѝ намерили добро приложение, когато я избрали да пее на сутрешната великденска служба в „Холивуд Боул“. На събитието имало облечен с черни наметала детски хор, застанал под формата на кръст. С изгряването на слънцето над купола децата били инструктирани да свалят черните наметала и да останат по белите си одежди, като по този начин кръстът променял цвета си на бял. По-късно Мерилин се вайкала, задето толкова се залисала да гледа какво се случва наоколо, че забравила да сваля наметалото си и се превърнала в единственото черно петно върху белия кръст. Изглежда, все пак грешката бързо била поправена, тъй като на снимките с детския кръст по това време не се виждат „черни точки“.

Животът на Норма Джийн с Болендър прекъснал рязко

през 1933 година, когато се случили две незабравими събития. Първото е смъртта на Типи – кучето на Норма Джийн, за което се твърди, че е убито от един съсед след пристъп на особено буен лай. Скоро след това майката на Норма Джийн решила, че вече достатъчно е живяла без дъщеря си и обявила, че иска да купи къща, в която двете да живеят заедно. Семейството, разбира се, било шокирано, но не могли нищо да направят, за да задържат Норма Джийн в дома си, макар че несъмнено са се тревожили какво ще ѝ донесе бъдещето.

Норма Джийн не горяла от ентузиазъм да се премести с „жената с червената коса“ и когато денят на заминаването найсетне дошъл, децата толкова се разстроили, че се скрили в гардероба с надеждата да не ги намерят. Независимо какво било мнението ѝ за семейството, за Норма Джийн мисълта да живее с майка, която почти не познава, била още по-тревожна.

Семейство Болендър било напълно съсипано от загубата и никога не забравило момиченцето, което тъй дълго ги радвало: „Мама и татко бяха много тъжни – спомня си Нанси Болендър, – защото наистина я обичаха. Отгледали я бяха от бебе чак до осемгодишна. Това е много време и когато вложиш толкова много от себе си да научиш, подкрепиш и обичаш едно дете, имаш чувството, че си загубил собствена плът и кръв.“

ВТОРА ГЛАВА

Мечти и кошмари

След като взела дъщеря си, Гладис я завела в дома на английската двойка Джордж и Мод Аткинсън и дваисетгодишната им дъщеря Нели.

През 1915 година Джордж Аткинсън оставил семейния рибарски бизнес в Гримсби и отплавал за Съединените щати с надеждата да си намери работа в Холивуд. Мод и Нели го последвали и пристигнали на 27 октомври 1919 година, след което всички заедно се установили в един апартамент на Санта Моника булевард №4716, където Джордж се опитал да си намери място в увеселителната индустрия. Не постигнал обаче успеха, на който се надявал, и накрая се примирил с малки филмови роли и като редовен дубльор на британския актьор Джордж Арлис. През 1930 година семейството се преместило в малка къща на Ла Байг Авеню №1552, само на няколко метра от всички големи филмови компании в града, след което отново се пренесли – този път на „Афтън Плейс“, където през 1933 година се запознали и с Гладис Бейкър.

За Норма Джийн животът с господин и госпожа Аткинсън бил напълно различен от този при Болендър. Мерилин описва двойката англичани като „щастливи, весели и безгрижни“. Детето обаче било объркано, защото през първите седем години от живота му са му повтаряли, че онова, на което сега ставало свидетел, е неправилно. Норма Джийн се молела за тях и се чувствала виновна всеки път когато се радвала на компанията им или на разказите за актьорския им живот. „Обичаха да си пийват, да пушат, да танцуват, да пеят и да играят карти – все неща, за които ме бяха учили, че са грях. Въпреки това ми се струваха много мили.“

Норма Джийн останала при Аткинсън няколко месеца и

през това време често ходела до „Грауманс Чайниз Тиътър“, където поставяла своите длани си върху отпечатъците от дланите на звездите. Часове наред седяла в киното, гледала актьорите и актрисите на екрана, а после ги имитирала в малката си стая у дома. Била влюбена в киното и мечтаела да стане прочута актриса като новия си идол Джийн Харлоу.

Но не всичко било забавления и игри. Няколко дни след преместването на „Афтън Плейс“ записали Норма Джийн в училището на Селма Авеню. Това било поредното сътресение в живота на детето и когато пристигнала в училището сам-сама, била много уплашена. В интервю за Лайза Уилсън през 1952 година Мерилин си спомня как всички други деца били с родители, а когато една добронамерена учителка я попитала дали родителите ѝ са починали, тя объркано отговорила: „Мисля, че да, госпожо.“ Друг ученик, който в този момент гледал, възкликнал: „Мамо, виж. Онова момиченце е сираче.“ Норма Джийн била съкрушена от тази забележка и по собствените ѝ думи „се подпряла на една стена и повърнала“.

Накрая Гладис удържала на думата си и взела кредит срещу ипотека за малка къща с три спални на „Арбъл Драйв“ №6812, близо до „Холивуд Боул“. Гладис купила къщата с мечтата всичките ѝ деца да живеят заедно под един покрив и макар Грейс Маккий да я умолявала да не поема отговорност за ипотека, всички молби да постъпи разумно останали нечути. През септември 1933 година Гладис и Норма Джийн се нанесли в първия си дом заедно, но с уговорката да дойдат и семейство Аткинсън, които да плащат част от ипотеката и да се грижат за Норма Джийн, докато Гладис е на работа.

По-късно Мерилин описва дома на „Арбъл Драйв“ като „хубава малка къщичка с доста стаи. Само че нямаше мебели с изключение на двете кушетки, на които спяхме, и малка кухненска маса с два стола“. При все това липсата на материални удобства се компенсирала многократно от факта, че Норма Джийн най-сетне, за пръв път в живота си, била сама с майка си.

Гладис правела каквото ѝ е по силите да осигури стабилна среда за детето, водела я на кино и дори веднъж на разходка до Каталина Айлънд, където на Норма Джийн било разреше-

но да остане доста след времето за лягане и да гледа как майка ѝ танцува на музиката на „Кърт Хоук Оркестра“ в „Каталина казино“. Гладис ѝ разказала и за своята религия, християнска наука*, и се опитала да я включи в практиките си, като от време на време я „изцелявала“. В материално отношение нещата се пооправили и Гладис намерила пиано, за което се твърдяло, че е принадлежало на актьора Фредрик Марч, и го сложила в необзаведената всекидневна. Превърнало се в център на цялата къща и Гладис казала на Норма Джийн, че някой ден ще седне пред огнището и ще я слуша как свири.

За съжаление това така и не станало, тъй като две шокиращи събития разтърсили света на Гладис. Малко след като взела Норма Джийн от грижите на Болендър, дядо ѝ, Тилфърд М. Хоугън, се самоубил. Местен вестник описва как старецът се обесил в плевнята следобед на 29 май 1933 година, докато съпругата му била на пазар. Скоро след това, на 16 август 1933 година, синът на Гладис Робърт „Джаспър“ Бейкър умрял от бърбечна туберкулоза. Той бил само на петнайсет, а краят на живота му сложил край и на дълги години лош късмет и нещастни случаи.

Новината за тези две потресаващи събития стигнала до Гладис, след като се била преместила да живее с Норма Джийн, и дошла като гръм от ясно небе. Първата ѝ реакция била да крещи и да обвинява малката си дъщеря. „Защо не беше ти?! Защо не беше ти?“ – крещяла безспир тя на шокираното и объркано дете. След тези новини Гладис, която и без това била емоционално нестабилна, попаднала в затворен кръг от депресия и тревожност, от който не успяла да се измъкне. Така, макар целта на преместването в къщата на „Арбъл“ да била ново начало за нея и Норма Джийн, Гладис установила, че все по-зле се справя с отговорността да работи и да се грижи за детето си.

През цялата 1934 година емоционалното ѝ здраве се вло-

* Основоположник на християнската наука е Мери Бейкър Еди (1821–1910), която прокарва нови идеи за духовността и здравето. През 1879 г. тя разработва система за лечение, която нарича „християнска наука“, базирана на нови идеи в разбиранията за връзката между ума, тялото и духа – бел. ред.

шавало и непрекъснато ходела на прегледи в болницата на Лос Анджелис. Грейс Маккий направила опит да се грижи за Гладис и Норма Джийн, но битката била обречена. Накрая успели да убедят Гладис да подаде къщата и на 21 октомври 1934 година в „Лос Анджелис Таймс“ се появила обява за къща с гипсова украса в английски стил с три спални и три бани, която се продава за 4500 долара.

Междувременно Норма Джийн прекарвала времето си навън в игра с празни бутилки от уиски. „Като се замисля, сигурно съм имала най-добрата колекция от бутилки от всички момичета. Наредях ги на една дъска до пътя, а когато хората минаваха с колите, ги питах: „Искате ли малко уиски?“ С ежедневното задълбочаване на психическото заболяване на майка ѝ Норма Джийн се чувствала все по-нежелана: „Аз бях грешка. Майка ми не ме искаше. Може би никога не ме е искала. Най-вероятно само ѝ пречех. Ще ми се... все още ми се ще... да ме беше искала.“

Само че Гладис не била в състояние да покаже любов към когото и да е, дори и към себе си; накрая емоционалните ѝ проблеми достигнали връх и през януари 1935 година получила пълен нервен срив. Норма Джийн била в кухнята и приготвяла закуска и изведнъж чула силен шум откъм коридора. Майка ѝ викала и крещяла, а семейство Аткинсън отчаяно се опитвали да я успокоят. По-късно през деня, когато Норма Джийн се върнала от училище, майка ѝ я нямало, а когато попитала къде е, ѝ отговорили: „Майка ти е много болна. Няма да можеш да я видиш още дълго, дълго време.“

„Реших, че майка ми всъщност е умряла, но те не искат да ми кажат, за да не заплача – споделя тя по-късно. – Дълги години не знаех, че майка ми е жива.“ Разбира се, майка ѝ не била умряла, но на 14 януари 1935 година била освидетелствана и затворена в щатската психиатрична болница в Норуок.

Книгата „ММ отблизо: Из личния архив на Мерилин Монро“ (2010) на Лоис Банър и Марк Андерсън включва и писмо от 1962 година до Бернис, сестрата на Мерилин, от Хари Чарлз Уилсън, който твърди, че по това време е имал връзка с Гладис. „Трагедията на болестта ѝ бе непоносима за мен“ –

пише той. Описва как е ухаждал Гладис през годината преди нервния ѝ срив; ходил е на ресторант с нея и Норма Джийн; водил е детето на Коледния парад на Холивуд булевард и са били заедно като едно семейство. Бил е силно влюбен в Гладис и ѝ признал на Коледа през 1934 година, но сърцето му било разбито, когато скоро след това я приели в болница. „Едва не се побърках“ – споделя той.

Според писмото Уилсън продължил да посещава Гладис и да си пише с нея още няколко години, докато накрая през 1945 година напълно загубили връзка. „Неведнъж съм се молил за нея и съм плакал до изтощение, защото толкова ми липсваше“ – пише той. Писмото му звучи искрено, още повече, че споменава лична информация, която не е широко известна.

За Хари Уилсън знаем твърде малко, но от проучванията за тази книга стана ясно, че е роден през 1891 година, работил е като корабостроител и преди да срещне Гладис Бейкър, е бил женен поне два пъти. Не може да се каже дали Гладис е отвърщала на чувствата на Хари, но едно е сигурно: той дълги години пазил любовта си към нея; оженил се едва малко преди смъртта си през 1970 година.

През 1935 година, когато Уилсън нямал права нито върху Гладис, нито върху Норма Джийн, Грейс Маккий решила да поеме изцяло отговорността за майката и дъщерята. На 25 март 1935 година подала молба за попечител на имуществото, с което сложила началото на безкрайната задача по описването и оценяването на собствеността и дълговете на Гладис.

Решено било, че за Норма Джийн ще е най-добре да остане в дома на „Арбъл“ при семейство Аткинсън, тъй като вече била привързана към двойката и щяло да бъде безсмислено отново да я преместват. При все това тя нерядко се чувствала напълно изолирана заради болестта на майка си. Архивите сочат, че по това време на „Арбъл Драйв“ са живеели най-различни семейства, сред които и семейство Харел, малко по-надолу на номер 6816. И макар децата да се събирали често да играят в дома им, както и на улицата, на Норма Джийн далеч не ѝ било лесно да играе с тях заради чувството, че не е нормална.

Един ден, когато решила да потича из квартала за удоволствие, няколко съседски момчета се спрели да я попитат какво прави. Преди да успее да отговори, друго дете отсякло: „Оставете я на мира. И тя е като майка си – луда.“ Подобни забележки накарали Мерилин да отрича съществуването на майка си и често да казва, че тя е починала.

Често повтаряна история за живота на Мерилин е, че е била подложена на сексуален тормоз, докато е била на девет или десет. По думите на Мерилин „джентълмен“ на име господин Кимъл живеел в къщата, където живеела и тя, и един ден се отбил в стаята ѝ, заключил вратата и блудствал с нея. Преобладаващото мнение е, че става дума за сексуално посегателство, а не за изнасилване, след което детето изтичало да се оплаче на приемните си родители, които го зашлевили, задето е излъгало.

Някои автори смятат историята за пълна измислица от страна на Мерилин, докато други, като например Доналд Улф, твърдят, че инцидентът се е разиграл, докато Норма Джийн е живеела на „Арбъл Драйв“, а шамарът е бил от майка ѝ. Улф дори посочва насилника като Мъри Кинъл – актьор, който помага на Бет Дейвис за първия ѝ голям пробив в Холивуд и който участва и в три от филмите на Джийн Харлоу: „Обществен враг“ (1931), „Тайната шесторка“ (1931) и „Звярът в града“ (1932).

Не е възможно да се каже със сигурност дали Мъри Кинъл е имал нещо общо с Норма Джийн, но ако историята за посегателството е вярна и наистина Кинъл е виновникът, то тогава кога точно се е случило това и защо Кинъл е живял в дома на „Арбъл“?

Мерилин не споменава да ѝ е било посягано, докато е живеела с майка си, което може да е, за да я прикрие или просто защото изобщо не се е случило, докато е живеела с нея. В къщата на „Арбъл Драйв“ е имало само три спални, тъй че, освен ако семейство Аткинсън не са използвали обща стая с дъщеря си, а Норма Джийн една с майка си, не би имало как да вземат и наемател. Има обаче вероятност посегателството наистина да се е случило там, само че след затварянето на Гладис в Норуок.

Както обяснихме по-рано, Джордж Аткинсън работел като дубльор на кинозвездата Джордж Арлис, а той по една случайност бил приятел на Мъри Кинъл. Работили заедно по няколко филма, сред които „Волтер“ (1933), „Домът на Ротшилдови“ (1934) и „Кардинал Ришелю“ (1935); последният е сниман през март 1935 година, докато Норма Джийн все още живеела при семейство Аткинсън. Възможно е Норма Джийн да е била преместена в стаята на Нели и така да се е освободило допълнително място в къщата, а Джордж Аткинсън да е поканил Мъри Кинъл да живее в празната стая, където той би имал възможност да тормози младата Норма Джийн. Никога няма да разберем какво наистина се е случило в онази къща, но едно е ясно: от този момент нататък детето започва да заеква в трудни ситуации, като например, когато чете пред класа. „От непрекъснатия страх бях започнала да заеквам – спомня си тя по-късно, – хората ми се смееха.“

Много са версиите за причината Норма Джийн да не бъде оставена повече на грижите на семейство Аткинсън. Някои твърдят, че се наложило да я преместят, защото Грейс Маккий смятала, че двойката се държи зле с нея, но това не е вярно, тъй като писмата показват, че Норма Джийн е поддържала връзка с Нели Аткинсън години след това, а Грейс дала разрешение на семейството да посещава детето след преместването. Други източници пишат, че цялото семейство Аткинсън се е върнало в Англия и повече не е можело да се грижи за детето, но това също не е вярно.

Пътническите листове по това време сочат, че макар през 1924 година Мод и Нели Аткинсън да са ходили до Великобритания за три месеца, няма данни семейството да е заминавало пак в средата на трийсетте години. При все това са налице доказателства, от които би могло да се заключи, че семейство Аткинсън са обмисляли завръщане в Англия скоро след нервния срив на Гладис. На 18 февруари 1935 година братът на Джордж – Ричард – умира в дома си в Гримсби и смъртта му може да е накарала семейството да се замисли за завръщане. Семейство Аткинсън може и да е имало такава идея, но е много малко вероятно пътуването наистина да

се е състояло, тъй като публикуваните по това време обяви във вестниците сочат, че дъщеря им Нели е била шаферка на приятелката си Маргарет Апълтън в края на май и е присъствала на много момински партита, празненства и церемонии през следващата година. Също така на 17 март 1939 година тя се омъжила в Лос Анджелис; обявлението за женитбата ясно посочва, че семейството произхождало от Гримсби, а понастоящем живеело в Холивуд. Освен това, когато през март 1944 година Мод починала, некрологът ѝ гласял, че е живяла в Южна Калифорния двацет и пет години, което означава, че дори и да е имало пътуване до Англия, то е било кратко.

Истинската причина Норма Джийн да не бъде повече поверена на грижите на семейство Аткинсън е, че при отсъствието на Гладис Грейс се принудила да продаде вещите ѝ, за да може да изплати дълговете. В инвентара фигурира седан „Плимът“, модел 1933 година (който Гладис все още изплащала), заедно с рояла „Франклин“ (който лелята на Грейс Ана Лоуър в крайна сметка купила), както и едно малко радио. Грейс си водела подробни бележки за всеки разход, а съдебните архиви показват, че на 22 май 1935 година са платени 25 долара на госпожа Аткинсън за грижите за Норма Джийн, след което няма повече плащания. Пет дни по-късно, на 27 май, къщата на „Арбъл Драйв“ отново била обявена за продан и на 12 юни предишните собственици – семейство Уитман – си я купили обратно.

Години по-късно Норма Джийн минава през квартала със снаха си Илайда Нелсън и ѝ показва някогашния дом, където е живяла с майка си. „Едно време живеех тук, преди майка да се разболе. Беше красиво. Най-красивите мебели, които можеш да си представиш – малък роял и моя собствена стая. Сега ми се струва като сън.“

След изнасянето от „Арбъл Драйв“ детето било прехвърлено на грижите на Елзи и Харви Гифън, които живеели на Хайланд Авеню №2062. Хари Гифън познавал Гладис още докато работела в лабораторията, и като услуга на Грейс семейството приело Норма Джийн в дома си. Толкова много се привързали към нея, че се надявали да я осиновят. Иззад болничните стени Гладис сложила край на възжеленията им точно както и при

семейство Болендър преди години. Гладис била решена да не позволи на никого да ѝ отнеме дъщеричката, но, изглежда, никому не хрумвало да обясни това на Норма Джийн. „Така и никой не пожела да ме осинови за постоянно – споделя по-късно тя. – Често съм мислила за това.“

В началото на лятото Грейс и Олив Монро, снахата на Гладис, отишли до Норуок и разпитали подробно персонала за състоянието на Гладис. В писмо от 15 август Грейс разказва на своя приятелка – Мъртъл ван Хайнинг, какво ѝ е обяснил лекарят: „Каза ми, че лудостта на Гладис е от най-трудните за справяне. Мозъкът ѝ не се е развил нормално. Гледали го с флороскоп и се оказало, че е само около една трета от средния размер за човешки мозък.“

Лекарят обяснил също така, че ако Гладис нямала тревоги и е имало кой да се грижи за нея, вероятно щяла да води съвсем нормален живот. Сега обаче състоянието ѝ било nelечимо и макар че имало вариант да излезе от клиниката за известно време, ако се случело да се сблъска с неприятности или тревоги, щяло се наложи да я приемат обратно в „значително по-лошо състояние“.

За съжаление Гладис не знаела нищо за това и искрено вярвала, че някой ден ще може да се върне на последната си работа в РКО, където колегите все още имали добро мнение за нея. По-късно Грейс си спомня, че я обичали и уважавали: „честна, трудолюбива, спестовна, надеждна и мила с всекиго“. Друг колега я описва като „скромна дребна дама, която седеше на стиковъчната машина и не общуваше с никого по време на работния ден“. Това може и да е било вярно, но шефовете в студиото сметнали, че не могат повече да търпят Гладис и нейната болест. И така Грейс разбрала, че никога и при никакви обстоятелства няма да позволят на приятелката ѝ да се върне на работа.

Вече било ясно, че няма връщане назад за Гладис и Норма Джийн и се налагало да се намери постоянен дом на детето. Семейство Болендър искали да я вземат отново, но Грейс не се съгласила, въпреки че някогашните приемни родители няколко пъти водили детето в Норуок да види майка си. Нанси

Болендър Джефри си спомня: „Не един неделен следобед сме я вземали от някоя от къщите, в които живееше; водехме я да види майка си в психиатричната болница в Норуок. Седяхме на тревата и ядяхме и гледахме как Норма Джийн играе с майка си. Семейство Болендър искаха да се погрижат връзката майка-дъщеря да не бъде прекъсвана повече от неизбежното. Ви-наги се радваше да ни види и да идва с нас при майка си.“

На 10 август 1935 година Грейс Маккий отишла в дома на леля си и чичо си в Лас Вегас и тайно се омъжила за Ървин „Док“ Годард – разведен мъж с три малки деца: Нона, Елинор (Бебе) и Джон. Грейс се запознала с Годард три години по-рано, когато насърчила филмовите му амбиции и го запознала с режисьора на нискобюджетни филми Ал Роджъл, който му дал роля. След това Годард се появил като статист в няколко филма, но не успял да направи удара, на който се е надявал, когато се запознал с Грейс. По време на ухажването в дома на Док на Елинор Авеню №6146 той ѝ предложил да се оженият и тя приела, макар че решили да пазят брака си в тайна най-вероятно, за да не разстройват Норма Джийн. След едномесечен меден месец обаче двойката се завърнала в Лос Анджелис, където новината се разпространила из студиото като пожар, и на 19 август 1935 година младоженците се озовали на страниците на „Лос Анджелис Таймс“.

Тайната била разкрита и Грейс побързала да увери Норма Джийн, че е повече от добре дошла в новия ѝ живот. За доказателство я взела в дома си на „Барбара Корт“, но липсата на средства и пристигането на дъщерята на Годард, Нона, само за няколко седмици принудили Грейс да осъзнае, че нещата не вървели на добре. Така на 13 септември Норма Джийн видяла за пръв път сградата, която щяла да ѝ бъде дом в следващите няколко години.

Сиропиталището на Лос Анджелис представлявало червена тухлена сграда в сърцето на Холивуд. Това местоположение носело много болка на Норма Джийн: само на няколко улици от „Афгън Плейс“, където за пръв път заживяла с майка си. Детето не било уведомено къде отива, но още на първите няколко стъпала пред входа тя видяла табелата и мигом

разбрала какво се случва. Пищейки „Не съм сирак, не съм сирак“, обърканото дете се опитало отчаяно да убеди Грейс да я заведе у дома, но без резултат. Преди да се осъзнае, вече била настанена в женската спалня в южното крило на сградата – в стая за дванайсет момичета.

„Струваше ми се огромна – разказва на колумниста от „Редбук“ Джим Хенаган през 1953 година Мерилин, – но може и да не е била. Може просто така да си я спомням.“ Спалните били общо две – една голяма и една малка; по-малката се смятала за по-хубавата, към която момичетата отчаяно се стремели. „Не знам защо, защото в крайна сметка и тя беше в сиропиталището – казва тя през 1952 година. В голямата спалня леглото на Норма Джийн се намира до прозореца, който гледа към помещенията на РКО, от което тя много страдала. – Седях на прозореца и плачех, защото знаех, че някога майка ми работеше там.“ Норма Джийн безкрайно негодувала от факта, че майка ѝ е затворена далеч, а тя трябва да живее в сиропиталище, въпреки че не е сирак. Макар да беснеела, всъщност тя не била единствената в подобно положение там. Архивите сочат, че по време на нейния престой там повечето деца са били наполовина сираци, точно за каквато Норма Джийн смятала самата себе си, тъй като майка ѝ от години твърдяла, че баща ѝ бил починал.

При все това Норма Джийн била убедена, че несправедливо е попаднала на това място и неизменно отказвала да каже добра дума за времето си в „Дома“, като до края на живота си не спирала да повтаря колко е било неприятно. „Едно травмирано и нещастно дете може да остане с такова впечатление“ – споделя Маргарет Инграм, надзирател на дома през шейсетте години, но твърди, че животът в сиропиталището далеч не е бил толкова кошмарен, колкото го описва Мерилин.

Междувременно Грейс Годард продължила живота си. Денем работела във филмовата лаборатория, а нощем репетирала за представлението на *Up Pops the Devil* на „Кълъмбиан драма Лийг“. Премиерата на пиесата била в „Уилшир Ебъл Тиътър“ на 29 септември 1935 година – малко повече от две седмици след като се сбогувала с Норма Джийн – и макар да

е малко вероятно тя да е видяла „леля си Грейс“ в представлението, то без съмнение поне е чула за него по време на нейните посещения в сиропиталището.

Грейс се стараела да ходи при Норма Джийн всяка седмица, носела ѝ подаръци и дрехи, извеждала я на фризьор, понякога и на кино. Интересувала се живо от детето и неговия живот и когато разбрала колко много се е разстроила след едно посещение на госпожа Болендър, Грейс веднага писала на надзирателката Сула Дюи. В писмото, което няма дата, моли никому да не се позволява „да вижда или говори с Норма Джийн Бейкър освен с изрично нейно съгласие“. По-нататък пише, че преди всичко не желае детето да бъде посещавано от Айда Болендър, тъй като очевидно „нейните визити разстройват детето“. Грейс прилага списък с хората, които имат право да виждат Норма Джийн: Елзи и Харви Гифин, Мод, Джордж и Нели Аткинсън, снахата на Гладис – Олив Монро, и майката на Олив госпожа Мартин.

На 6 декември 1935 година госпожа Дюи отговаря на Грейс върху бланка на Обществото на сиропиталището на Лос Анджелис:

Уважаема госпожо Годард,

Когато госпожа Болендър беше тук, аз ѝ казах да не говори с Норма за майка ѝ.

Лекарите казват, че госпожа Бейкър няма да се оправя и това означава, че трябва да помислим преди всичко за детето.

Бихте ли дали по едно писмо на всички, които бихте искали да виждат и извеждат Норма? За допълнителна гаранция. Ако аз просто кажа имената им на служителките на смяна, може да се получи пропуск.

Норма не е същата след посещението на госпожа Б. Не изглежда много щастлива. Когато е непослушна, казва: „Госпожо Дюи, не бих искала леля ми Грейс да разбира, че съм била непослушна.“ Много ви обича.

Ще направя, каквото искате. Искаме да направим

всичко възможно Норма да е щастлива, а вие доволна.

*С уважение,
Госпожа С. С. Дюи*

Макар Мерилин неизменно да твърди, че животът в сиропиталището е бил ужасяващ – често по подобие на приказката за малкото сираче Ани, – изглежда, грижите за децата в институцията всъщност са били много добри. В неделя всяко дете получавало пет цента джобни пари, както и бонбони, които се съхранявали в жълта кутия в гардероба. Имали са бръснар – Сам Дейвид, – който идвал на месец и половина и организирал фризьорски веселби, на които децата можели да избират прическите си и да стоят до късно вечерта.

Имали градини за игра, през лятото ги водели на екскурзия до крайбрежната къща на дома в Манхатън, а през октомври всяка година домът отварял врати за обществеността за ежегодния фестивал на плодовете и желетата. Той траел два дни и бил посещаван от хора от близо и далеч, които разглеждали дома и раздавали сладко, желирани бонбони, шоколад, плодове и зеленчукови консерви за идната година.

През празниците имало и безброй занимания. Всъщност през декември 1935 година, три месеца след пристигането на Норма Джийн, членовете на лосанджелиското подразделение на Националната асоциация на счетоводителите завели децата във Военния клуб на „Саут Бродуей“ №1106, където им организирали голямо коледно тържество. Децата се срещнали с Дядо Коледа, който им раздал подаръци, после получили разточителна вечеря, а в 7 часа вечерта се върнали в сиропиталището. След това на 18 декември за децата било организирано специално представление на „Федерал Тиътър Проджект“, в което участвали клоуни, вълшебници, танцьори, акробати и певци.

На Бъдни вечер завели децата на служба в методистко-епископалната църква на Вайн Стрийт, където някои от тях били избрани на другия ден да пеят коледни песни в залата над трапезарията, след което получили пакети с дрехи – пуловери (изработени от клуба по плетачество на дома), бельо, ризи, панталони и поли.

Бил Фреденхол дошъл в сиропиталището през март 1934 година – година и половина преди Норма Джийн. Той е запазил много спомени от живота си там и най-вече за празниците: „По Коледа правехме няколко специални пътувания до големи тържества. Помня, че една година бях на тържество, на което Джо И. Браун беше конферансие. Сигурно го помните като „гаджето“ на Джек Лемън в „Някои го предпочитат горещо“. При тези случаи ни даваха и подаръци, а една Коледа с брат ми ни изведоха и ни купиха дрехи: костюми, ризи, вратовръзки, обувки. Точно с тях бяхме облечени, когато напуснахме завинаги дома през 1940 година.“

На различни места в сиропиталището имало и коледни дръвчета – всяко с играчки и подаръци за децата. На снимки от дома, правени горе-долу по времето на престоя на Норма Джийн, се виждат деца, прегърнали дървени кончета, огромни кукли, ролкови кънки и плюшени мечета, а подаръци получавали от местните хора и дори от пожарната. Бил Фреденхол си спомня: „Пожарникарите обичаха дома по Коледа; пристигаха с пуснати сирени и цял камион подаръци. Беше вълнуващо! Всяка година. Коледа беше много важна в дома и е още един пример колко добро беше мястото – не забравяйте, че говорим за времето на най-тежката депресия и в това отношение ние даже имахме късмет.“

Малко след като е изпратена в дома, Норма Джийн била помолена да се грижи за Бил, тъй като той бил по-малък от нея, а и персоналът вярвал, че ще ѝ се отрази добре да се грижи за някого. Всички момичета в сиропиталището „отглеждали“ по едно по-малко момче и тази практика продължила до окончателното закриване на дома през 2005 година. „Времето, прекарано с Норма Джийн, беше най-вече след хранене в двора – спомня си Бил. – На люлките с други деца на нашата възраст; много ясно помня люлките, пързалките; тя ме водеше за ръка и ме щипеше по бузата за лека нощ, когато станеше време да се прибираме.“

В сиропиталището денят на Норма Джийн започвал със закуска, после си миела зъбите и езика. Причината за тази практика ставала ясна, когато, преди да излязат, децата ми-

навали покрай медицинската сестра на дома: тя преглеждала езиците им и ако имало и най-малката следа от „обложено“, децата трябвало да изпият доза рициново масло. Както можем да предположим, това било достатъчно, за да си поддържат устната хигиена.

След проверката Норма Джийн отивала в училището на Вайн Стрийт, което по-късно нарича най-трудното нещо в живота си. По думите на Мерилин всички момичета носели памучни рокли в различни цветове и тя често дочувала другите ученици да сочат нея и приятелите ѝ и да си шепнат: „Тези са от дома.“

Малко след като започнала да ходи на училище на Вайн Стрийт, тя се сприятелила с три момчета от нейния клас. Това обаче не траяло дълго, когато разбрали, че новата им приятелка е от сиропиталището. Момчетата ѝ се подигравали; приятелството се превърнало в мъчение и Норма Джийн се затворила още по-навътре в черупката си. „Бях вечно срамежлива и изплашена“ – спомня си по-късно тя.

Училището се намирало в близост до портокалови горички и в студените дни Норма Джийн и децата стояли в двора и гледали опушеното небе заради запалените варели с петрол, с които пазели дръвчетата от замръзване. След училище тръгвала обратно към дома и играела, докато вечерята станела готова, след което имала време да слуша радио или да чете някоя книга от богатата колекция на библиотеката; голяма част от нея била дарение от Оливър Харди – от прочутото дуо Лоръл и Харди.

През уикенда водели Норма Джийн на неделно училище в методистката църква на Вайн Стрийт, където всяко дете получавало едно пени, което да дари. Някои от децата обаче се изхитрили и скоро започнали да крият пенитата в дрехите си – най-вече във вратовръзките на момчетата, така че да не бъдат намерени после.

Църквата не била единственото занимание през почивните дни. Имало екскурзии до места като цирка „Ринглинг Брадърс“, цирка „Том Микс“, „Амбасадор Аудиториум“, обсерваторията в Грифит парк, катранените ями на Ле

Брей Авеню и различни паркове. Бил Фреденхол си спомня и рожден ден на Шърли Темпъл в някакво студио, както и поне веднъж месечно филми в близкото студио РКО. Тези излизания често завършвали с автографи и подаръци за децата, както и тук-там някое пени от актьорите на площадката. В дома са снимани и няколко филма, като в някои децата участвали като масовка.

Когато Норма Джийн попораснала, ѝ дали възможност да работи в пералното помещение или в кухнята, за да припечелва пари, и именно от този период са най-големите противоречия по отношение на спомените ѝ за дома и ролята ѝ в него. По-късно Мерилин се оплаква по време на интервюта, че често ѝ се налагало да мие и подсушава стотици чинии, но по спомените на Бил Фреденхол е било малко по-различно: „Мерилин говореше за работа като помощничка в кухнята. Плащаха ни и, разбира се, това беше работа, която трябваше да се върши всеки ден. Спомням си колко беше забавно да мажа масло или фъстъчено масло на стотици нарязани филии, после да слагам по една маруля и да ги прибирам в пликче заедно с ябълка и портокал.“

Откъде идват тогава разказите на Мерилин за стотиците чинии и задълженията? „Сигурен съм, че коментарите ѝ за чиниите са малко изопачени от биографите ѝ – казва Бил. – Част от образа на бедното, нещастно дете. Предполагам, че там са работили общо по-малко от двайсет души, включително надзирателките, готвачите, болничният персонал и хората в пералното, но ни обичаха, закриляха, учеха и се грижеха за нас.“

Един от хората, отговарящи за грижите за децата, била госпожа Сула Дюи, на която Грейс пише за Норма Джийн. От всички спомени на Мерилин от сиропиталището може би единственият приятен е как госпожа Дюи ѝ позволила да си сложи малко грим, а също и да гали кученцето ѝ. Тя била мила и грижовна, но умеела да внася и дисциплина, когато се наложило.

Много истории има за нещастния живот на децата в дома, но повечето не са верни. Една от по-странните е тази за празнуването на рождените дни: твърди се, че когато някое дете

имало рожден ден, изкарвали огромна торта, за да могат децата да изпеят „Честит рожден ден“. На практика обаче това не била торта, а дървен модел, в който имало малко място за едно парче истинска. Рожденикът изяждал истинското парче, после прибирали дървената торта обратно в шкафа до следващия рожден ден. Това обаче не е вярно. „Дървена торта? Съмнявам се – казва Бил Фреденхол. – Никога не съм я виждал. Звучи ми като една от многото измислици. Не си спомням празнуване на рождени дни. Но съм почти сигурен, че госпожа Дюи е използвала случая да даде на рожденика поне няколко бонбона.“

Макар Бил да не си спомня да са се празнували конкретни рождени дни в дома, едно празненство неизменно се състояло всяка година – това за рождения ден на Лорина Ан Теплин, чийто баща, съдия Теплин, като дете прекарал осем години в дома. На 19 април 1936 година Лорина идвала в сиропиталището и празнувала с децата, с които споделяла торта с украса и сладолед, а после им прожектирала филм. През повечето време Норма Джийн гледала да не привлича внимание в сиропиталището и се опитвала да се справя възможно най-добре; оценките ѝ били добри, била кротка и възпитана, участвала във всички занимания, но като всяко десетгодишно дете от време на време правела и бели. Когато години по-късно я питат за бягствата ѝ, Мерилин признава, че след известна доза насърчение от страна на „отворените“ деца се съгласила да избяга от сиропиталището, като прескочила оградата. Разбира се, не минало по план и преди да разберат какво става, посрамените питомци били върнати обратно в сградата.

Мишел Морган
МЕРИЛИН МОНРО
Поверително и лично

Превод *Ралица Кариева*
Редактор *Мария Чунчева*
Дизайн на корицата *Яна Аргиропулос*
Коректор *Сенка Симеонова*
Предпечат *Лиляна Карагьозова*

Американска. Второ издание.
Формат 60×90/16
Печатни коли 25,5
ISBN 978-954-2958-99-4

Издава

enthusiast

Запазена марка
на „Алто комуникайшънс енд пбблишинг“ ООД

София, бул. „Васил Левски“ №31
тел. 02/ 943 87 16
e-mail: office@enthusiast.bg

Книгите на „Ентусиаст“ може да закупите
от www.enthusiast.bg

Печат АЛИАНС ПРИНТ

Сензационни фотографии, непубликувани досега, неизвестни факти и подробности от личния живот на Мерилин Монро – Мишел Морган разказва историята на една актриса, чиято слава не намалява с годините. С невероятно чувство към детайла и с много човечност авторката изгражда един различен образ на звездата – публично тя е обичана и обожавана, но личният ѝ живот е изпълнен с много противоречия и тъмни тайни. Тук са събрани повече от петдесет интервюта, които Морган е направила с личности, изиграли ключова роля в живота на Мерилин – спомени на семейството, приятелите и най-близките колеги.

„Мерилин Монро. Поверително и лично“ не само разкрива нови факти за живота ѝ, но едновременно с това съхранява вече известните на всички, като превръща тази книга в спомен за една незабравима жена.

*Вълнуващ портрет на звездата и то
в нейните най-интимни моменти!*

— сп. „Емпайър“

Цена: 25 лв./12.80 €

www.enthusiaст.bg